

INNOWACYJNE NARZĘDZIA do ZASTOSOWANIA w obszarze EDUKACJA

Szanowni Państwo,

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wypracowywane są, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, innowacyjne rozwiązania problemów w ważnych dla życia publicznego obszarach polityk społecznych. Rozwiązania te powstają po to, aby w sposób bardziej skuteczny odpowiadać na wyzwania jakie stawia przed nami codzienność, takie jak np.: niedostosowanie oferty kształcenia zawodowego i ustawicznego do potrzeb rynku pracy, wysoka stopa bezrobocia wśród osób po 45 roku życia, niski poziom innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw, czy niedostateczny rozwój metod i narzędzi zarządzania w jednostkach samorządu terytorialnego.

Wartość powstających narzędzi jest o tyle duża, że wypracowywane są one przez osoby i instytucje na co dzień zajmujące się problemami, na które te rozwiązania odpowiadają - znając je z życia codziennego, wiedzą co stanowi ich źródło, i dzięki temu potrafią właściwie dobrać sposób ich rozwiązania. Użyteczność wypracowywanych narzędzi jest weryfikowana w praktyce poprzez testowanie przez osoby, których poszczególne problemy dotyczą. Dodatkowo, nowe narzędzia bardzo często powstają w ramach szerszej współpracy, w tym z instytucjami z innych państw, co zwiększa ich wartość poprzez spojrzenie na problem z szerszej perspektywy oraz możliwość zastosowania u nas metod sprawdzonych już gdzie indziej.

Niezwykle istotne jest także to, że wypracowane przez jedną instytucję narzędzia mogą być z powodzeniem zastosowane przez inne, które borykają się z podobnymi problemami. Same rozwiązania mają konkretną, gotową do zastosowania w praktyce formę – może to być np. poradnik, instrukcja działania, program kształcenia lub gotowy do wdrożenia model. Dostęp do tych rozwiązań jest bezpłatny, a ich zbiorcze zestawienie, wraz z charakterystyką oraz gotowymi do pobrania narzędziami jest dostępne dla wszystkich.

Wszyscy mogą i powinni skorzystać z tych innowacji - dzięki nim można np. usprawnić swoją pracę, poprawić jakość życia w ważnym dla nas aspekcie, wzbudzić motywację do nauki i pracy w niszowym zawodzie. Korzyści jest tak dużo, jak samych rozwiązań, a wśród nich znajdują się zarówno takie, które można zastosować do problemów jednostkowych, jak też takie, które pomogą lub zainspirują w określeniu i rozwiązaniu szerszych problemów, związanych z zagadnieniami dotyczącymi grup społecznych np. zawodowych lub mniejszości.

Biorąc pod uwagę dużą liczbę powstających aktualnie narzędzi innowacyjnych (wypracowywanych zarówno na poziomie centralnym, jak też regionalnym i lokalnym, Krajowa Instytucja Wspomagająca - działając w porozumieniu z Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju -

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

opracowała zbiorczą informację prezentującą wypracowywane rozwiązania. Zostały one zaprezentowane w ramach tzw. bloków tematycznych, obejmujących rozwiązania dotyczące podobnych problemów oraz skierowane do zbliżonych grup odbiorców.

Niniejsza informacja prezentuje narzędzia skupiające się wokół zagadnień związanych z motywowaniem nauczycieli do innowacyjności, tworzenia nowych interesujących programów zajęć, rozwoju osobistego.

Prezentowane w materiale narzędzia mogą być zastosowane (powielone w całości lub zmodyfikowane) także w Państwa instytucjach lub instytucjach/podmiotach, z którymi Państwo współpracujecie.

Do materiału dołączamy listę wypracowanych rozwiązań wraz z podstawowymi informacjami na ich temat. Opisy dotyczące innych bloków tematycznych w obszarze Edukacja i szkolnictwo wyższe, dostępne są na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl; w zakładce „Innowacje” – „Upowszechnianie i mainstreaming”). Dodatkowo, zachęcamy do zapoznania się z narzędziami wypracowanymi w ramach innych obszarów związanych z innowacjami społecznymi: Zatrudnienie i integracja społeczna, Dobre Rządzenie, Adaptacyjność (ścieżka dostępu do materiałów jak powyżej) oraz rozwiązań powstałych ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL (www.kiw-pokl.org.pl; zakładka „Projekty i Produkty” – „IW EQUAL”).

Lista dostępnych rozwiązań nie jest zamknięta – wypracowywane są nowe narzędzia, które będą na bieżąco udostępniane na stronie internetowej KIW.

Zachęcamy do skorzystania z dostępnych już innowacyjnych rozwiązań!

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KRAJOWA
INSTYTUCJA
WSPOMAGAJĄCA

CENTRUM PROJEKTÓW
EUROPEJSKICH

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

1.	Obszar zastosowania rozwiązań	Edukacja
2.	Blok tematyczny	<p><u>Systemy motywowania nauczycieli do innowacyjności.</u></p> <p>Liczba rozwiązań w ramach bloku – 6.</p> <p>Rozwiązania innowacyjne zgromadzone w ramach niniejszego bloku umożliwiają zainteresowanym skorzystanie z narzędzi mających na celu wzmacnianie motywacji nauczycieli do kreatywności, tworzenia nowych interesujących programów zajęć oraz ich rozwoju osobistego i zawodowego. Opisanie rozwiązania proponują gotowe programy zajęć lekcyjnych, ofertę szkoleniowo-doradczą, platformę wymiany wiedzy i doświadczeń oraz modele współpracy instytucji/podmiotów, których udział w procesie motywacyjnym nauczycieli jest kluczowy. Wśród propozycji dostępne jest także narzędzie będące wsparciem w pracy z uczniami niepełnosprawnymi i przewlekle chorymi. Przedstawione rozwiązania mają charakter uniwersalny, dzięki czemu mogą być zastosowane na wszystkich etapach kształcenia - od szkół podstawowych do ponadgimnazjalnych.</p> <p>Poniżej scharakteryzowano rozwiązania dostępne w ramach bloku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwiązanie dotyczące angażowania kuratorów oświaty, samorządu oraz dyrekcji szkół w proces motywowania nauczycieli do innowacyjności. <p>Celem proponowanego rozwiązania jest wsparcie nauczycieli w podejmowaniu działań związanych z tworzeniem nowych metod i technik nauczania. Prezentowany model - opracowany przez zespół specjalistów z zakresu psychologii, zarządzania zasobami ludzkimi i metodyki nauczania - stanowi system motywowania nauczycieli do innowacyjności w pracy dydaktycznej. Jego trzonem jest współpraca pomiędzy kuratorium oświaty, gminami (jako organami prowadzącymi szkoły podstawowe i gimnazjalne) oraz dyrektorami szkół. Kuratorium oświaty, korzystając z pomocy platformy e-learningowej, organizuje bazę z programami nauczania i scenariuszami lekcji, a także udziela konsultacji w zakresie konstruowania konspektów zajęć i wskazuje dobre praktyki z innych krajów Unii Europejskiej. Kuratorium organizuje także szkolenia: dla dyrektorów szkół z zakresu nowoczesnego zarządzania zasobami ludzkimi oraz dla nauczycieli z zakresu pisania innowacyjnych programów dydaktycznych i stosowania nowatorskich metod i narzędzi nauczania. Model przewiduje także promujący działania innowacyjne system wynagradzania kadry pedagogicznej oraz wyróżnienia</p>

dla jej najbardziej nowatorskich członków. Rozwiązanie składa się z: programów ww. typów szkoleń, regulaminu przyznawania dodatków motywacyjnych, koncepcji funkcjonowania platformy e-learningowej oraz regulaminu przyznawania wyróżnienia „Lider innowacyjności w szkole”. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest kompleksowe podejście do procesu motywowania nauczycieli do innowacyjności w ich codziennej pracy, poprzez zaangażowanie w jego budowanie trzech organów kształtujących warunki pracy kadry pedagogicznej - kuratoriów oświaty, organów prowadzących szkoły i dyrektorów tych placówek.

➤ **Rozwiązanie dotyczące świadomego angażowania w proces nauczania ucznia.**

Celem proponowanego rozwiązania jest zwiększenie motywacji nauczycieli do zmiany sposobu nauczania w zakresie podejścia do programu zajęć oraz stosowanych metod i technik. Wypracowany model to zbiór narzędzi pozwalających na weryfikację lub zmianę podejścia nauczyciela do procesu nauczania poprzez zwrócenie większej uwagi na system pojęć i sposób postrzegania świata przez uczniów. Rozwiązanie kładzie nacisk na wykorzystanie przez nauczycieli możliwości samych uczniów poprzez świadome budowanie ich mocnych stron w obszarze myślenia, wnioskowania, analizowania i argumentowania. Narzędzie umożliwia oparcie procesu nauczania na samodzielnym poszukiwaniu przez ucznia rozwiązania problemu poprzez zadawanie pytań, analizę i dyskusję w grupie. Wypracowany model obejmuje: założenia metodologiczne; narzędzie badawcze pozwalające na ocenę zachowań uczniów i nauczyciela podczas lekcji; raport z przeprowadzonych badań oraz 300 konspektów zajęć uporządkowanych wg przedmiotów i etapów kształcenia. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest położenie nacisku na wykorzystanie aktywności intelektualnej ucznia, dzięki czemu przejmuje on odpowiedzialność za swoją wiedzę oraz lepiej rozumie przyswajane treści.

➤ **Rozwiązanie dotyczące zastosowania w procesie rozwoju nauczyciela wsparcia coachingowego i mentoringowego.**

Rozwiązanie ma na celu motywowanie nauczycieli do rozwoju osobistego i zawodowego oraz do tworzenia efektywnych programów zajęć. Wypracowany model obejmuje trzy etapy: pierwszy polega na dokonaniu przez nauczyciela samooceny (w obszarach: postawa, warsztat i efekty pracy); drugi to zaplanowanie - we współpracy z dyrektorem szkoły i doradcą metodycznym - działań rozwojowych w celu wzmocnienia obszarów, w których nauczyciel uzyskał niskie noty; trzeci, ostatni etap, polega na ocenie efektywności pracy nauczyciela z udziałem dyrektora (coach) i doradcy metodycznego (mentor). Rozwiązanie składa się z opisu metodologicznego modelu oraz materiałów szkoleniowych:

skierowanych do dyrektorów (z zakresu umiejętności interpersonalnych w pracy z nauczycielami, motywowania pozafinansowego, przekazywania informacji zwrotnych i nowoczesnych metod nauczania) oraz opracowanych dla doradców (z zakresu pracy edukacyjnej z dorosłymi, najnowocześniejszych metod nauczania, sposobu aktywizowania grup i mentoringu). Narzędzia zostały podzielone na dwie kategorie: obligatoryjne (integralna część modelu warunkująca jego efektywność) i wspierające (pomocne w poszczególnych etapach, których zastosowanie nie jest jednak konieczne). Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest zaangażowanie w proces motywowania nauczyciela do innowacyjności dyrektora szkoły, odpowiadającego za kształtowanie motywacji wewnętrznej i wyposażonego w narzędzia pozwalające mu usprawnić proces zarządzania, oraz doradcy metodycznego wyposażonego w wiedzę na temat procesu mentoringu i metod aktywizujących.

➤ **Rozwiązanie dotyczące uczniów wymagających specjalnego wsparcia ze względu na niepełnosprawność lub chorobę.**

Celem proponowanego rozwiązania jest wsparcie nauczycieli w poszukiwaniu wiedzy i kształtowaniu umiejętności w zakresie pracy z uczniami niepełnosprawnymi i/lub przewlekle chorymi. Wypracowany model stanowi program doskonalenia nauczycieli, który ma ułatwić zmianę postaw i przekonań w zakresie pracy z ww. grupą uczniów oraz wyposażyć ich w wiedzę i narzędzia umożliwiające autentyczną integrację społeczną ww. osób. Rozwiązanie polega na zastosowaniu: kształcenia nauczycieli z wykorzystaniem gier symulacyjnych, które pozwalają dostrzec szkołę i relacje w niej panujące oczami ucznia niepełnosprawnego; tutoringu (tj. procesu rozwoju opartego na osobistej relacji między uczącym i nauczonym); action learningu (w czasie którego analizowane są własne zachowania i doświadczenia w celu ich poprawy); treningu interpersonalnego; konsultacji z rodzicami dzieci niepełnosprawnych i/lub przewlekle chorych oraz badania potrzeb szkoleniowych nauczycieli i mierzenia efektywności ich pracy. W skład modelu wchodzi: metodologia wraz z instrukcją stosowania; materiały i scenariusze szkoleń oraz wytyczne dotyczących realizacji ww. procesów (tj.: tutoringu, action learningu, treningu interpersonalnego). Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest zwrócenie uwagi na potrzebę wzrostu świadomości dotyczącej wykluczenia społecznego i mechanizmów dyskryminacji oraz dostarczenie narzędzi i metod ich przeciwdziałaniu w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych i przewlekle chorych.

➤ **Rozwiązanie dotyczące wykorzystania platformy internetowej będącej źródłem wymiany wiedzy oraz szkoleń dla nauczycieli.**

Celem proponowanego rozwiązania jest umożliwienie rozwoju osobistego i zawodowego oraz integracji nauczycieli na wszystkich etapach kształcenia. Wypracowane narzędzie stanowi model nauczania oparty na metodzie projektów, ścieżkach edukacyjnych oraz interaktywnej platformie internetowej. Adresowana do nauczycieli platforma umożliwi opracowanie ciekawych materiałów (ścieżek edukacyjnych), a tym samym stymuluje budowę wirtualnego, integrującego nauczycieli środowiska opartego na wiedzy. Dzięki funkcji kojarzenia osób, system automatycznie dopasowuje podobne profile i łączy potencjalnych współpracowników. Ponadto, każdy nauczyciel zarejestrowany na platformie może tworzyć własne portfolio, w którym prezentowane są jego autorskie projekty oraz ścieżki edukacyjne. Współpracując na platformie nauczyciele mogą korzystać z takich narzędzi jak: chat, forum czy blog. Każdy użytkownik platformy ma dostęp do wszystkich materiałów edukacyjnych - ścieżki edukacyjne pasujące do jego profilu są mu automatycznie sugerowane a za wypełnienie zadań w ramach danej ścieżki otrzymuje certyfikat. Dodatkowo, oferowane są szkolenia on-line, pozwalające nauczycielom w łatwy i przystępny sposób zdobyć lub poszerzyć wiedzę z zakresu nauczania metodą projektu. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest w szczególności fakt, że dzięki dostępności on-line, wypracowane narzędzia mają charakter ogólnodostępny, dzięki czemu umożliwią współpracę między szkołami z różnych, nawet odległych terenów.

➤ **Rozwiązanie dotyczące wykorzystania modelu wsparcia szkół w celu unowocześnienia metodyki nauczania przedmiotów innych niż informatyczne w oparciu o narzędzia ICT.**

Celem proponowanego rozwiązania jest umożliwienie rozwoju zawodowego nauczycieli i kadry zarządzającej placówkami oświatowymi. Wypracowane rozwiązanie stanowi model wspierania szkół i placówek oświatowych w zakresie wdrażania nowoczesnej metodyki nauczania przedmiotów nieinformatycznych opartej o rozwiązania dydaktyki cyfrowej. Model składa się z elementów wsparcia: przywarsztatowego, które zapewni wyposażone Laboratorium Dydaktyki Cyfrowej, a także wsparcia dydaktyczno - funkcjonalnego dla nauczycieli 4 wybranych przedmiotów (j. polski, j. angielski, matematyka i geografia z przyrodą) oraz kadry zarządzającej placówkami oświatowymi w formie pakietu materiałów dydaktycznych. Model obejmuje nowe metodyki, techniki i programy oraz narzędzia wspomagające proces nauczania i uczenia się na które składają się: 1) program podnoszenia kompetencji nauczycieli w zakresie dydaktyki cyfrowej wybranych przedmiotów; 2) program

		<p>przygotowania osób zarządzających placówkami oświatowymi do systemowego wdrażania w szkołach nowych modeli innowacyjnego wykorzystania narzędzi cyfrowych w dydaktyce wybranych przedmiotów oraz motywowaniu nauczycieli do korzystania z tego modelu; 3) poradnik dla dyrektorów szkół w zakresie nowego modelu wdrażania dydaktyki cyfrowej; 4) koncepcja i program stworzenia regionalnej grupy innowatorów w zakresie zastosowań ICT w dydaktyce szkolnej, łączącej nauczycieli, pedagogów, psychologów, przedsiębiorców sektora ICT, przedstawicieli organizacji zajmujących się edukacją cyfrową i inne osoby zainteresowane podnoszeniem kompetencji nauczycieli i realizacją eksperymentów dydaktycznych. Grupa innowatorów dydaktyki cyfrowej stanowić ma narzędzie motywowania nauczycieli do pogłębiania kompetencji cyfrowych i szerszego wykorzystania ICT w dydaktyce szkolnej; 5) pakiet materiałów metodyczno-edukacyjnych obejmujący: a) scenariusze zajęć wykorzystujące narzędzia teleinformatyczne zgodne z podstawą programową wybranych przedmiotów; b) metodyki nauczania z zastosowaniem ICT w ramach zajęć lekcyjnych wybranych przedmiotów; c) koncepcje materiałów edukacyjnych, głównie multimediów i gier interaktywnych oraz koncepcje innowacyjnych sieciowych form zdobywania wiedzy przez nauczycieli i uczniów. Nowością w proponowanym rozwiązaniu jest opracowanie Laboratorium Dydaktyki Cyfrowej, będącego miejscem kształcenia i rozwoju nauczycieli i kadry zarządzającej placówkami oświatowymi.</p> <p>Szczegółowe zestawienie narzędzi stanowi załącznik do niniejszego materiału.</p>
3.	<p>Do rozwiązania jakich problemów mogą się przyczynić narzędzia?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Niewystarczająca liczba szkoleń pobudzających i motywujących nauczycieli do podejmowania działań innowacyjnych w zakresie samodzielnego opracowania programów nauczania; ➤ Nieadekwatne lub niewystarczające narzędzia, którymi dysponują dyrektorzy szkół, w celu motywowania nauczycieli do rozwoju zawodowego, z uwzględnieniem poszukiwania i stosowania nowych technik i narzędzi nauczania; ➤ Niewystarczająca współpraca organów kształtujących warunki pracy kadry pedagogicznej (kuratoriów oświaty, organów prowadzących szkoły i dyrektorów tych placówek), w celu wsparcia nauczycieli w ich działaniach zmierzających do wypracowywania nowatorskich form kształcenia; ➤ Niejednokrotnie niewystarczająca świadomość i działania kadry pedagogicznej zmierzające do przededefiniowania procesu nauczania, w kierunku zwrócenia większej uwagi na sposób postrzegania świata przez uczniów oraz wykorzystania ich potencjału intelektualnego w procesie uczenia się; ➤ Ograniczone możliwości rozwoju osobistego i zawodowego nauczycieli, a także współpracy oraz

		<p>wymiany poglądów i doświadczeń pomiędzy nimi ze względu na brak narzędzi wspierających ich w tym zakresie;</p> <p>➤ Niewystarczająca liczba programów nauczania oraz narzędzi uwzględniających potrzeby uczniów niepełnosprawnych lub przewlekle chorych oraz budujących świadomości nauczycieli w tym zakresie.</p>
4.	<p>Do kogo adresowane są rozwiązania?</p>	<p>Jakie instytucje/podmioty mogą zastosować wypracowane narzędzia w swojej działalności? (wykorzystanie zarówno systemowe, jak też jednostkowe – tj. do zastosowania w codziennej praktyce zawodowej pracowników zainteresowanych instytucji).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Szkoły na wszystkich etapach kształcenia, w tym nauczyciele i dyrektorzy, • Kuratoria oświaty, • Ośrodki pomocy społecznej, • Ośrodki doskonalenia nauczycieli, • NGO zajmujące się zagadnieniami w obszarze budowania potencjału nauczycieli oraz metodami pracy z dziećmi i młodzieżą, niepełnosprawnymi lub przewlekle chorymi, • Doradcy metodyczni, • Jednostki samorządu terytorialnego. <p>Czyje problemy mogą rozwiązać prezentowane narzędzia?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauczycieli, • Dyrektorów szkół, • Kuratoriów oświaty, • Uczniów (w tym niepełnosprawnych lub przewlekle chorych), • Rodziców, • Jednostki samorządu terytorialnego.

5.	<p>Korzyści, które można uzyskać przy zastosowaniu narzędzi?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zwiększenie motywacji nauczycieli do wychodzenia poza obowiązujące standardy w nauczaniu, poprzez zastosowanie nowych metod i technik wspomagających ich samoświadomość i umiejętności zawodowe, np. action learning, w czasie którego można samodzielnie ocenić własne zachowania i doświadczenia w celu ich poprawy; ➤ Dostarczenie kuratoriom oświaty i dyrektorom szkół narzędzi motywowania nauczycieli do tworzenia nowatorskich programów zajęć, dzięki zastosowaniu kompleksowych systemów doskonalenia, motywowania i premiowania; ➤ Zwiększenie satysfakcji nauczycieli z wykonywanej pracy dzięki lepszemu zrozumieniu uczniów, poprzez zastosowanie modelu wykorzystującego w procesie nauczania potencjał myślowy uczniów; ➤ Wzrost kompetencji interpersonalnych nauczycieli, w szczególności komunikacyjnych oraz dostarczenie im możliwości rozwoju zawodowego, poprzez między innymi sesje coachingowe i tutoringowe; ➤ Zwiększenie faktycznego udziału uczniów w procesie dydaktycznym, poprzez wykorzystanie modeli pozwalających na weryfikację lub zmianę podejścia nauczyciela do procesu nauczania i uwzględnienie w nim potrzeb i oczekiwań ucznia; ➤ Zwiększenie wiedzy i umiejętności nauczycieli w obszarze pracy z uczniami niepełnosprawnymi lub przewlekle chorymi, poprzez zastosowanie między innymi szkoleń warsztatowych i gier symulacyjnych; ➤ Umożliwienie nauczycielom rozwoju osobistego oraz wymianę doświadczeń między nimi za pomocą programów kształcenia nauczycieli oraz platform wymiany wiedzy i umiejętności; ➤ Wzrost świadomości dotyczącej wykluczenia społecznego i mechanizmów dyskryminacji oraz dostarczenie narzędzi i metod ich przeciwdziałania w odniesieniu do uczniów niepełnosprawnych i przewlekle chorych poprzez zastosowanie tutoringu, action learningu czy treningu interpersonalnego.
6.	<p>Powiązania z innymi obszarami tematycznymi</p>	<p>Rozwiązania w niniejszym bloku tematycznym łączą się tematycznie z:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwiązaniem dotyczącym aktywizacji nauczycieli szkół gimnazjalnych powyżej 50 roku życia

		<p>prezentowanym w bloku tematycznym: „Pracownicy 50+”, w obszarze: „Adaptacyjność”,</p> <p>- grupą rozwiązań dotyczących wsparcia osób z niepełnosprawnością umysłową, prezentowanych w bloku tematycznym: „Uczniowie o indywidualnych potrzebach edukacyjnych”, w obszarze: „Edukacja”.</p> <p>Opisy bloków tematycznych/rozwiązań, z którymi powiązane są narzędzia mieszczące się w niniejszym bloku tematycznym dostępne są pod adresem www. wskazanym w wierszu nr 7.</p>
7.	Szczegółowe informacje na temat rozwiązań na poszczególnych	<p>Lista rozwiązań znajdujących się w bloku „Systemy motywowania nauczycieli do innowacyjności” jest załączona do niniejszego materiału.</p> <p>Ponadto na stronie internetowej KIW (www.kiw-pokl.org.pl) można znaleźć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wersję elektroniczną opisów poszczególnych bloków tematycznych oraz załączonych do nich list rozwiązań - dostępne w zakładce „Upowszechnianie i włączanie”, - szczegółowe informacje na temat konkretnych rozwiązań innowacyjnych - dostępne w zakładce „Projekty i produkty” – „POKL” – „Wyszukiwarka projektów i produktów”.
8.	Chcę skorzystać z rozwiązania i co dalej?	<p>Narzędzia, które uzyskały pozytywną weryfikację są bezpłatnie udostępniane wszystkim zainteresowanym przez realizatorów projektów, instytucje finansujące projekt, a także Krajową Instytucję Wspomagającą. Rozwiązania gotowe do wdrożenia są dostępne na stronie internetowej www.kiw-pokl.org.pl. Informacje nt. rozwiązań, które są w trakcie wypracowywania są dostępne u podmiotów realizujących projekty.</p>
9.	Informacje na temat bloku tematycznego	<p>Kontakt w KIW</p> <p>Dariusz Pietrzyk</p> <p>Koordinator Krajowej Sieci Tematycznej w obszarze Edukacja i szkolnictwo wyższe</p> <p>Krajowa Instytucja Wspomagająca – Centrum Projektów Europejskich</p> <p>e-mail: dariusz.pietrzyk@cpe.gov.pl</p>

